

Určovanie právomoci súdu v cezhraničných konaniach o náhradu škody (Brusel I bis)

Miroslav Slašťan

Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Alternatívna právomoc – čl. 7

ALTERNATÍVNA (osobitná) PRÁVOMOC súdu členského štátu EÚ - článok 7 Brusel I bis

- alternatíva k čl. 4 – všeobecná právomoc
- čl. 7: Osobu s bydliskom na území členského štátu **možno** žalovať **v inom** členskom štáte:
 - (2) vo veciach **nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti**:
 - na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

ALTERNATÍVNA (osobitná) PRÁVOMOC súdu členského štátu EÚ - článok 7 Brusel I bis

- zahŕňa všetky nároky, ktoré smerujú k uplatneniu zodpovednosti žalovaného a ktoré nesúvisia so zmluvou alebo so zmluvnými nárokmi v zmysle čl. 7 nariadenia (**Petra Engler, C-27/02, bod 29**)
- Argumentum a contraio: pod pojem „zmluvné veci“ patria všetky záväzky, ktoré majú svoj pôvod v zmluve, ktorej nesplnenie sa uvádza na podporu žaloby žalobcu (**De Bloos, 14/76, body 16 a 17**)

3

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

ALTERNATÍVNA (osobitná) PRÁVOMOC súdu členského štátu EÚ - článok 7 Brusel I bis

- z judikatúry vyplýva, že pravidlo určujúce osobitnú právomoc vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti sa **má vykladať** samostatne vzhľadom na systematiku a ciele nariadenia, ktorého je súčasťou (eDate Advertising a i., C-509/09 a C-161/10, bod 38)
nepoužiť iné predpisy EÚ?

4

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

čl. 7 (2)...podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok („miesto vzniku škody“)

- miesto, kde nastala škoda / prejavili sa dôsledky
- miesto, kde došlo k udalosti, ktorá viedla k vzniku škody (miesto, kde došlo k príčinnej udalosti...)
 - **Handelskwekerij G.J.Bier BV v. Mines de potasse d'Alsace SA, 21/76** ⁵

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- pravidlo založené na existencii osobitne **úzkej väzby medzi sporom a súdom miesta**, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti...čo odôvodňuje priznanie právomoci tomuto súdu **z dôvodov**
 - 1) riadneho výkonu spravodlivosti
 - 2) hospodárnej organizácie konania
 - Hejduk, C-441/13, bod 19

...zvyčajne najlepšie spôsobilý rozhodnúť najmä z dôvodov blízkosti sporu a jednoduchšieho vykonávania dôkazov (**Melzer, C-228/11, bod 27**)

6

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

Príklady

- k poškodeniu povesti a dobrého mena právnickej osoby **urážlivým článkom (print)** dochádza na miestach, kde sa článok rozširuje a povest' danej právnickej osoby bola podľa jej tvrdenia poškodená
- Shevill a i., C-68/93, body 29 a 30

7

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- **(ale obmedzenie)**: žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy údajne spôsobenej článkom v tlači poškodzujúcim dobré meno, poškodený môže podať proti **vydavateľovi** žalobu o náhradu škody na súdy každého členského štátu, v ktorom došlo k uverejneniu a v ktorom podľa tvrdenia poškodeného došlo k poškodeniu jeho povesti, ktoré majú právomoc **len na rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej v štáte sídla súdu, na ktorý je žaloba podaná**
- Shevill a i., C-68/93, bod 33

8

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- žalobca má možnosť podať svoj návrh **v celom rozsahu** na súd buď miesta bydliska žalovaného, alebo miesta, kde je vydavateľ, ktorý uverejnil článok poškodzujúci povesť, usadený
- **Shevill a i., C-68/93, bod 32**

9

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

Internet:

Francúzsky herec Olivier Martinez a jeho otec Robert Martinez podali na Tribunal de grande instance de **Paris** žalobu proti porušeniu ich súkromného života a práva na prejav osobnej povahy Oliviera Martineza, ku ktorému došlo 3. februára 2008 **uverejnením na internetovej stránke na adrese „www.sundaymirror.co.uk“** (prevádzkuje ju **anglická MGN**) textu písaného v anglickom jazyku, ktorý bol podľa francúzskeho prekladu, ktorý nebol pri prejednávaní spochybnený, nazvaný „*Kylie Minogue sa vrátila k Olivierovi Martinezovi*“ a obsahoval opis podrobností týkajúcich sa ich stretnutia

Žalobca : FO

10

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- rozsah šírenia obsahu informácií na internete je v zásade **univerzálny**...obsah informácie zasahujúci do uvedeného práva je prístupný na akomkoľvek mieste na svete....
- z technického hľadiska navyše nie je vždy možné tento rozsah šírenia s určitosťou a spoľahlivosťou kvantifikovať vo vzťahu ku konkrétnemu členskému štátu, a preto ani ohodnotiť škodu spôsobenú výlučne v tomto členskom štáte (**eDate Advertising a i., C-509/09 a C-161/10, bod 46**)
- vzhľadom na to, že dosah obsahu informácie uverejnenej na internete na práva na ochranu osobnosti môže byť najlepšie posúdený súdom **miesta, kde má údajný poškodený centrum svojich záujmov**, priznanie právomoci tomuto súdu spĺňa cieľ spočívajúci v riadnom výkone spravodlivosti (**eDate Advertising a i., bod 48**)¹¹

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- miestom, kde má osoba centrum svojich záujmov, je vo všeobecnosti miesto jej **obvyklého pobytu**. Osoba však môže mať centrum svojich záujmov aj v členskom štáte, v ktorom nemá obvyklý pobyt, pokiaľ môžu iné indície, ako napríklad **výkon povolania**, preukázať zvlášť úzku väzbu k tomuto štátu
- (keď ohováram, tak to nerobím len tak☺) - je to v súlade s cieľom spočívajúcim v predvídateľnosti pravidiel na určenie právomoci tiež vo vzťahu k žalovanému, keďže vydavateľ obsahu spôsobujúceho ujmu môže v čase uverejnenia tohto obsahu na internete poznať centrá záujmov osôb, ktorých sa týka...

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- pokiaľ nie je podaná žaloba o náhradu celej nemajetkovej ujmy...právomoc súdu každého členského štátu, na ktorého **území je alebo bol prístupný obsah informácie uverejnenej na internete** - len na rozhodovanie o ujme spôsobenej na území členského štátu sídla súdu, na ktorý je žaloba podaná (**eDate Advertising a i., C-509/09 a C-161/10**)
 - rozsudok Shevill v tomto ohľade (čiastkovej škode) platí ďalej

13

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

Internet:

Estónska PO žaluje na estónskom súde švédsku spoločnosť Svensk Handel AB o povinnosť opraviť nepresné údaje uverejnené **na jej internetovej stránke**, ktoré sa týkali estónskej spoločnosti a odstrániť súvisiace komentáre a povinnosť zaplatiť spoločnosti ... náhradu spôsobenej škody a náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výšku mal určiť súd

- **Žalobca PO**

14

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- pokiaľ ide o právnickú osobu, ktorá **vykonáva podnikateľskú činnosť**, akou je žalobkyňa vo veci samej, **centrum jej záujmov** musí vyjadrovať miesto:
 - v ktorom má jej obchodné meno najväčšiu váhu,
 - a preto sa musí určiť podľa **miesta, kde vykonáva hlavnú podnikateľskú činnosť**.

Hoci sa centrum záujmov právnickej osoby môže zhodovať s miestom jej **sídla**, pokiaľ v členskom štáte sídla vykonáva svoju celú alebo hlavnú podnikateľskú činnosť a povest', ktorú na tomto mieste požíva, je potom oveľa významnejšia, ako v ktoromkoľvek inom členskom štáte, v rámci takejto analýzy však umiestnenie takého sídla nemusí byť rozhodujúcim kritériom

15

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- ... nárok na **opravu údajov a odstránenie obsahov je jediný a nerozdeliteľný**, a preto ho možno na základe judikatúry vyplývajúcej z rozsudkov zo 7. marca 1995, Shevill a i. a eDate Advertising a i. **predložiť len súdu, ktorý je príslušný na rozhodovanie o celom nároku** na náhradu škody, a nie súdu, ktorý na to nie je príslušný

16

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

Porušenie autorských práv

- súd právomoc na základe miesta vzniku škody rozhodovať o žalobe o zodpovednosti za porušenie týchto práv elektronickým zverejnením chránených fotografií na internetovej stránke prístupnej v obvode tohto súdu...tento súd má právomoc rozhodovať **iba o škode spôsobenej na území členského štátu, v ktorom sa nachádza....**

17

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

Porušenie autorských práv

- súd právomoc na základe miesta vzniku škody rozhodovať o žalobe o zodpovednosti za porušenie týchto práv elektronickým zverejnením chránených fotografií na internetovej stránke prístupnej v obvode tohto súdu...tento súd má právomoc rozhodovať **iba o škode spôsobenej na území členského štátu, v ktorom sa nachádza....**

18

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- Článok 67- VZŤAH K INÝM PRÁVNYM NÁSTROJOM
- Toto nariadenie (Brusel I bis) nemá vplyv na uplatňovanie ustanovení upravujúcich právomoc a uznávanie a výkon rozsudkov v **špecifických veciach**, ktoré sú obsiahnuté v právnych nástrojoch Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisoch harmonizovaných v súlade s týmito právnymi nástrojmi.

19

[Alternatívna právomoc – čl. 7]

- Nariadenie (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o **ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov**
 - **čl. 79 (1)**: každá dotknutá osoba má právo na účinný súdny prostriedok nápravy, ak sa domnieva, že v dôsledku spracúvania jej osobných údajov v rozpore s týmto nariadením došlo k porušeniu jej práv ustanovených v tomto nariadení
 - **čl. 79 (2)**: návrh proti prevádzkovateľovi alebo sprostredkovateľovi sa podáva na súdoch, v ktorom má prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ **prevádzkareň**. Návrh možno podať aj na súdoch, v ktorom má **dotknutá osoba svoj obvyklý pobyt**, pokiaľ prevádzkovateľom alebo sprostredkovateľom nie je orgán verejnej moci členského štátu
20
konajúci v rámci výkonu verejnej moci